

det, da vi hørte det nu fra forskjellige Sider karakteriserede Foredrag af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther). Jeg maa sige, at jeg troer, at saavel den høitærede Minister som den meget ærede sidste Taler ikke fuldkommen have seet, hvad det egentlig var, der var den bevægende Grundkraft hos denne mægtige Personlighed, da han stod frem og sagde disse Ord. Den bevægende Grundkraft er hans digteriske Begavelse og hans Gang til digterisk Sværmeri. Han yttre sig paa forskjellig Maade. Hvor smukt yttrede han sig ikke i den didaktiske Digteform, da han talte om, at Tillid avler Tillid og Mistillid avler Mistillid, medens han derimod nærmest gik over til den lyriske-didaktiske Form, da han talede om Slorder, Dæmninger og de ulykkelige Marker. Det er denne didaktiske Begavelse, som vi saa ofte have lagt Mærke til. Som enhver Digternatur jo har en vis fremtrædende Side, saaledes er aabenbart hos denne Digter Phantasi den meest fremtrædende. Denne Phantasi er nu en herlig Ting, naar den blot ikke bliver for vidt svævende, og den Subjectivitet, fra hvilken den gaaer ud, og hvis Bevandt den naturligtvis maa iføre sig, naar den flager om i Verden, er sund og naturlig. Er det derimod Tilfældet, at den er eenfaldig, mistænksom osv., saa faaer jo denne vidt svævende Phantasi i høieste Grad en Klædning af Mistillid, Mistænksomhed, Iffe-Tro osv. paa andre Ting og Personer. Det er dette, som har været det Uheldige ved dette ellers saa fortrinlige Foredrag, og som har berøvet det haande en stor Deel af dets Tiltrækningskraft og jeg troer ogsaa af de Virkninger i andre Henseender, som det ellers vilde have. Det var under denne Stemning, at den ærede Rigsdagsmand stod frem og i stærke Udtryk fremsatte sit Hab, kan jeg sige, til det Oligarchi, der var heri Landet. Han yttrede, at der heri Landet var en Rest tilbage fra fordums Dage, som var et Oligarchi, det vil sige Faa's Herredømme. Hvorledes seer Oligarchi ud? Det har eksisteret tidligere i Historien og har bestaaet deri, at nogle Enkelte i Staten, flere eller Færre, havde Magten i deres Hænder og

herstede over de Andre; men noget Saadant er jo, saavidt jeg veed, uddød her i Verden med de italienske Republikker, jeg troer ikke, at det kan siges at eksistere mere. Man har seet Oligarchi komme frem i den nyere Tid i den franske Republik i en anden Form, snarere i en glimrende Form, hvor man saa enkelte Mænd træde op med høi Begavelse og rive Folk med sig, idet de kæmpede for Sandhedens Sag; det var Oligarcher, der styrede Landet og frelste det; men man har ogsaa seet ubegavede Personer have ved mindre hæderlige Egenstaber kunnet erhverve sig Indflydelse paa den store Mængde, saaledes at de virkelig aldeles have faaet Magten. Dette maa ogsaa kaldes Oligarchi; men ingen af Delene have vi heri Landet, der er slet ikke noget Saadant Tilfældet her, det var et reent urimeligt Phantasi-billede, som derved fremkom. Det samme Phantasi-billede eksisterede, da svundne Tidens Skygge blev trukken frem, og der blev gjort den snurrede Bemærkning, at det var godt nok med Videnskaben, men der var Mange, der meente og det med Rette, at Videnskaben var eensbetydende med nogle Personer. Hvorledes nu et Begreb kan være eensbetydende med nogle Personer, veed jeg ikke, men der vil den ærede Rigsdagsmand ogsaa blive misforstaaet, som denne stakkels Mand næsten altid bliver. Det blev forklaret nærmere i den Retning, at der var Sønner af Professorer, som havde faaet Professorembeder uden noget andet Krav, end at de vare Sønner af Professorer. Naar man fremsætter en saadan Sætning, saa skulde man dog være beredt paa at kunne bevise den blot ved enkelte Exempler, men det paastaer jeg, at den ærede Rigsdagsmand ikke kan; her er han igjen ledet vild af sin Phantasi. Det ærede Medlem vil dog ikke forhindre Professorers Sønner fra at blive Professorer, naar de ere dygtige dertil, han vil dog ikke sige til en Professors Søn: Om Du ogsaa er den dygtigste af Alle, maa Du dog ikke blive Professor, fordi Du er Søn af en Professor, thi derfor har jeg Mistillid til Dig. Det, som den ærede Rigsdagsmand altsaa skulde have gjort, hvis han havde fulgt den rette Vej, var for det Første